

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

PRE-TRIAL CHAMBER
CHAMBRE PRELIMINAIRE

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក-កសចស (អបជ០៤)

នៅចំពោះមុខ: ចៅក្រម ត្រួត គីមសាន ប្រធាន
 ចៅក្រម Rowan DOWNING
 ចៅក្រម និយ ដុល
 ចៅក្រម Katinka LAHUIS
 ចៅក្រម ហួត តុធី

ឯកសារដើម
 ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
 ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception):
 25 / 04 / 2018
 ម៉ោង (Time/Heure): 10 : 50
 មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
 du dossier: SAN.N. RADA

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៨

**សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍
 ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន**

ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា

ជា លាង
 Robert PETIT
 ពេជ្រ សម្បត្តិ
 Alex BATES

ជំនុំជម្រះចោទ

ខៀវ សំផន

សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

លោក ហុង គីមស្ថាន
 លោក ឡា ជុនធី
 លោក នី ចាន់ធី
 លោក គង់ ពិសី
 លោកស្រី Silke STUDZINSKY

សហមេធាវីការពារក្តី

លោក សាយ ប៊ុន
 លោក Jacques VERGÈS

ឯកសារច្បាប់តាមច្បាប់ដើម
 CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
 ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ត្រឹមត្រូវ (Certified Date/Date de certification):
 25 / 04 / 2018
 មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
 du dossier: SAN.N. RADA

០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ០៤)

- ១. អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (អ.វ.ត.ក) បានបើកសវនាការមួយនៅថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលជនត្រូវចោទបានប្តឹងប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ សវនាការនេះបានដំណើរការជាសាធារណៈហើយ បន្ទាប់មក បានបន្តជាសម្ងាត់ ដោយអនុវត្តតាមសេចក្តីបង្គាប់ពីដំបូងរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។
- ២. នៅពេលចាប់ផ្តើមសវនាការសម្ងាត់ បន្ទាប់ពីអង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានធ្វើការពិភាក្សាសម្រេចលើបញ្ហាផ្សេងៗ ដែលភាគីបានលើកឡើង ជនត្រូវចោទបានធ្វើការស្នើសុំឱ្យពន្យារសវនាការនេះ។ សំណើនេះ បានធ្វើឡើងដោយសម្គាល់ថា សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិបានបដិសេធ មិនព្រមបន្តធ្វើជាតំណាងរបស់ខ្លួន ដោយសារឯកសារទាំងអស់នៅក្នុងសំណុំរឿងមិនមានភាសាបារាំង។ ជនត្រូវចោទបានលើកឡើងថា ខ្លួនត្រូវបានដកហូតមេធាវីការពារក្តីមួយរូបហេតុដូច្នោះហើយ មិនមានជំនឿទុកចិត្តនៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះឡើយ។
- ៣. បន្ទាប់ពីអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានស្តាប់ការសន្និដ្ឋានរបស់ភាគី អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ ដោយអនុញ្ញាតតាមសំណើនេះ។ ក្នុងនាមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ លោកប្រធានបានធ្វើការប្រកាសថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងចេញសេចក្តីសម្រេចដោយមានសម្គាល់ហេតុទាំងស្រុងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ភ្លាមៗបន្ទាប់ពីការពន្យារពេលនៃសវនាការនេះ។
- ៤. មូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការដាក់សំណើនេះដោយសារ បន្ទាប់ពីសវនាការបានចាប់ផ្តើមសហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិ បានប្រកាសបំណងរបស់ខ្លួនដោយចង់រក្សាសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិននិយាយស្តី នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសវនាការ ដោយសារឯកសារទាំងអស់នៅក្នុងសំណុំរឿងមិនមានភាសាបារាំង។ ហេតុដូច្នោះ សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិរូបនេះ បានប្រកាសថាខ្លួននឹងមិនចូលរួមនៅក្នុងសវនាការនេះឡើយ។ សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិបានលើកឡើងថា ក្នុងនាមជាមេធាវីជាតិបារាំងមួយរូប ខ្លួនមានសិទ្ធិទទួលបានឯកសារទាំងអស់ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ជាភាសាបារាំង ដែលជាភាសាផ្លូវការមួយនៅក្នុងអ.វ.ត.ក ដើម្បីឱ្យខ្លួនអាចការពារក្លែងប្លែងរបស់ខ្លួនបាន។

មូលហេតុនៃការពន្យារពេលសវនាការ

០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ០៤)

៥. អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា សារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧ បានដាក់ជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះកាលពីថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ហើយមានការចុះហត្ថលេខាពីសហមេធាវីការពារក្តីទាំងពីរ។ ពាក្យសុំចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៧ ដែលស្នើសុំឱ្យសវនាការធ្វើឡើងជាសាធារណៈ ក៏មានការចុះហត្ថលេខាពីសហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិ។ ឯកសារដាក់ជូនទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ បានរៀបចំឡើងជាភាសាខ្មែរ ភាសាអង់គ្លេស និង ភាសាបារាំង។ នៅថ្ងៃទី១៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ បន្ទាប់ពីមេធាវីការពារដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍ អក្សររបស់ខ្លួន សហមេធាវីការពារក្តីជាតិ បានដាក់ពាក្យសុំ និងចុះហត្ថលេខា ក្នុងនាមសហមេធាវីការពារក្តី ដោយលើកឡើងថា សូមឱ្យមានការបកប្រែសារណាទាំងនោះជាភាសាខ្មែរ និង ភាសាបារាំង ជាប្រញាប់។ ហើយមុនថ្ងៃសវនាការ សារណាទាំងនោះបានបកប្រែរួចរាល់ ហើយបានប្រគល់ជូនសហមេធាវីការពារក្តី។

៦. គ្មានការចង្អុលបង្ហាញណាមួយជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៅចម្លោះពេលដាក់សារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និង ថ្ងៃសវនាការឡើយ ដែលលើកឡើងថា ឧបសគ្គធ្ងន់ធ្ងរនឹងកើតមាននៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ ជាការពិតណាស់ សំណើដែលធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី១៨ ខែមេសា អាចចាត់ទុកជាការចង្អុលបង្ហាញមួយថា សហមេធាវីការពារក្តីបានត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេចក្នុងការចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

៧. វិធាន២១(១)(ឃ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង មានចំនុចមួយបានចែងថា ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិមានមេធាវីការពារតាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន។ អនុលោមតាមវិធាន២២ ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិជ្រើសរើសដោយសេរីពីក្នុងចំណោមមេធាវីជាតិ និង អន្តរជាតិ ដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីដូចមានចែងក្នុងវិធាន ១១-២(ឃ)។

៨. តាមការកត់សម្គាល់ សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិមិនបានស្នើសុំ ឬ ជូនដំណឹងអំពីការសុំពន្យារពេលសវនាការជាមុន ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលថា ខ្លួនមិនមានលទ្ធភាពការពារក្តីរបស់ខ្លួននៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន នេះឡើយ។

មូលហេតុនៃការពន្យារពេលសវនាការ

០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ០៤)

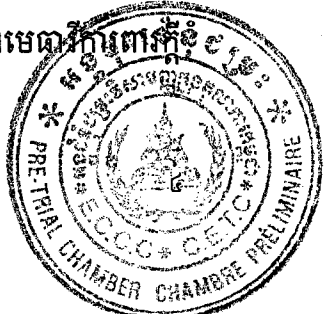
៩. ការបដិសេធរបស់សហមេធាវីការពារក្តីមិនបន្តធ្វើជាតំណាងឱ្យកូនក្តី គឺជាការដកខ្លួនចេញពីសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយជាក់ស្តែងមួយ ហើយបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ផ្ទាល់ និង អវិជ្ជមានដល់សិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់ជនត្រូវចោទ ដែលមានសិទ្ធិទទួលបានតំណាង នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

១០. ផ្អែកលើកាលៈទេសៈដូចដែលបានរៀបរាប់ដូចខាងលើ ជនត្រូវចោទស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពមួយដែលខ្លួនមិនមានលទ្ធភាពអនុវត្តសិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន។ ហេតុដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ យល់ព្រមតាមសំណើសុំពន្យារពេលសវនាការទៅថ្ងៃក្រោយ ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងជូនដំណឹងតាមក្រោយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ការពន្យារពេលសវនាការនេះ គឺជានីតិវិធីតែមួយគត់ដែលអាចធានាដល់សិទ្ធិទាំងឡាយរបស់ជនត្រូវចោទ។

១១. លក្ខខណ្ឌ ដែលនាំឱ្យមានការដកសិទ្ធិតំណាងកូនក្តីរបស់សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិ មានអត្ថិភាពចាប់ពីពេលដែលសហមេធាវីការពារក្តីអនុវត្តសិទ្ធិតំណាងកូនក្តីរបស់ខ្លួន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនទទួលបានពាក្យសុំពន្យារពេលសវនាការ ឬ បណ្តឹងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាភាសានោះឡើយ។ ការបដិសេធមិនធ្វើជាតំណាងឱ្យកូនក្តីនៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហមេធាវីការពារក្តី ត្រូវបានប្រកាសឱ្យដឹងជាលើកដំបូង នៅថ្ងៃសវនាការនេះតែម្តង ហើយបានបណ្តាលឱ្យកូនក្តីរបស់ខ្លួនបាត់បង់ឱកាសទទួលបានសវនាការជំនុំជម្រះនេះភ្លាមៗ។ បញ្ហានេះបានបង្កឱ្យមានការរំលោភដល់សិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់ជនត្រូវចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះទាន់ពេលវេលា និងសិទ្ធិទទួលបានមេធាវីការពារក្តីតាមជម្រើសរបស់ខ្លួន ដែលជាសិទ្ធិទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិដែលនៅជាធរមាន នៅចំពោះមុខអ.វ.ត.ក។

១២. បញ្ញត្តិរបស់វិធានផ្ទៃក្នុង ទទួលស្គាល់អំពីភាពចាំបាច់ឱ្យមានការចូលរួមការពារក្តីរួមគ្នាពីសហមេធាវីជាតិ និង អន្តរជាតិ។ វិធាន២១(១)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង បង្គាប់ឱ្យមាននីតិវិធីបែបនេះ។ ក្នុងករណីនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ដែលតំណាងជនត្រូវចោទ អាចដោះស្រាយបញ្ហាភាសានិងច្បាប់ទាំងស្រុងបាន។ ប្រសិនបើការការពារក្តីរួមគ្នាមិនអាចធ្វើទៅបាននោះទេ ជម្រើសមួយទៀតដែលអាចធ្វើទៅបានគឺថា ជនត្រូវចោទអាចមានសិទ្ធិស្នើសុំឱ្យមានសហមេធាវីការពារក្តីមួយរូបផ្សេងមកធ្វើជាតំណាងរបស់ខ្លួន។

មូលហេតុនៃការពន្យារពេលសវនាការ

១៣. វិធាន៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងថា:

១. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ អង្គជំនុំជម្រះ ក្រោយពេលព្រមាន អាចដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬ បដិសេធក្នុងការ ចូលរួមសវនាការចំពោះមេធាវីណាមួយ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការប្រព្រឹត្តរបស់ មេធាវីរូបនោះ ជាការប្រមាថ មើលងាយ រាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី រំលោភទៅលើរឿងក្តី ឬ ផ្ទុយទៅនឹងមាត្រា ២១-៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង។

២. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ អង្គជំនុំជម្រះអាចបញ្ជូនករណីកំហុសវិជ្ជាជីវៈនេះទៅអង្គភាព មានសមត្ថកិច្ច។

៣. មេធាវីបរទេសដែលបំពេញវិជ្ជាជីវៈនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ដែលត្រូវទទួល រងការដាក់វិន័យ ដោយគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងរយៈពេល ១៥(ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈមេធាវី។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះត្រូវព្យួរការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេច លើកលែងតែអង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចផ្សេង។ សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះបិទផ្លូវប្តឹងតវ៉ា។

៤. នៅពេលដែលទទួលបានលទ្ធផលនៃការដាក់វិន័យនេះ មេធាវីដែលត្រូវបានលុបឈ្មោះ ចេញពីបញ្ជីមេធាវី ដើម្បីការពារក្តីនៅចំពោះអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវប្រគល់សម្ភារៈទាក់ទង ទៅនឹងរឿងក្តីទាំងអស់ទៅអង្គភាព ពាក់ព័ន្ធនៃការិយាល័យរដ្ឋបាល ដើម្បីធានាដល់និរន្តរភាពក្នុងការ ការពារក្តី។

១៤. មាត្រា ២១(៣) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចែង ថា “មេធាវីណាដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរឬមិនមែនខ្មែរ ដែលត្រូវជួលឬចាត់តាំងឱ្យធ្វើការជាមួយ ជនសង្ស័យ ឬ ជនជាប់ចាទក្នុងការការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួន ត្រូវអនុវត្តតាមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ច្បាប់កម្ពុជាស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី បទដ្ឋាននិងសីលធម៌នៃវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ដែលគេទទួលស្គាល់។”

១៥. ដោយសារអាកប្បកិរិយារបស់សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិ ដែលមិនបានជូនដំណឹងថា ខ្លួន នឹងមិនចូលរួមតំណាងកូនក្តីនៅក្នុងសវនាការ ក្នុងកាលៈទេសៈដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ អនុលោមតាមវិធាន៣៨(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញការព្រមានមួយដល់ សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិ ដោយសារខ្លួនបានរំលោភលើដំណើរការក្តីរបស់អង្គបុរេជំនុំ ជម្រះ និងសិទ្ធិទាំងឡាយរបស់ជនត្រូវចោទ។

មូលហេតុនៃការពន្យារពេលសវនាការ

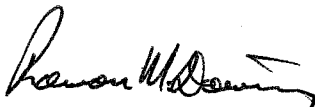

ហេតុដូច្នេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេច:

- (១) ពន្យារពេលសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ទៅថ្ងៃក្រោយ ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងធ្វើការជូនដំណឹងតាមក្រោយ
- (២) ចេញការព្រមានមួយដល់សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិ ដោយអនុលោមតាមវិធាន៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ សវ

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

 Rowan DOWNING **ឈប់ ឆុន**

 Katinka LAHUIS

